

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Soru Önergesi Birimini

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Soru Önergeleri Birimi Evrak

21 Ekim 2010 16:07:02 /3829

Sayı : B.10.0.SOB.00.00.00.0/
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

7/12472
GK: 119

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11.02.2010 tarihli ve A.01.0GNS.010.00.02-19535 sayılı yazınız

İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet SEVİGEN tarafından verilen “Domuz gribi aşısına ilişkin” 7/12472 sayılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.
Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Sağlık Bakanı

EKLER:

1-Önerge Cevabı (3 Sayfa)

İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet SEVİGEN tarafından, domuz gribi aşısına ilişkin olarak verilen 7/12472 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır:

SORULAR:

Türkiye, Nisan ayından beri domuz gribiyle yatıp kalkıyor. Önce toplumda bir korku, yaygara kopartıldı, bizzat Sağlık Bakanı Recep Akdağ tarafından “2010 yılının domuz gribi yılı olacağı ve hastanelerin hastalarla dolacağı” paniği yaratıldı. Ardından milyonlarca dolarlık domuz gribi aşısı satın alındı. Okullarda, kamu kurum ve kuruluşlarında dezenfekte amaçlı yüksek maliyetli sözde tedbirler alındı. Aşıların reklamını yapan ve herkesi aşı olmaya davet eden Sağlık Bakanı Recep Akdağ’ın ardından kesinlikle aşı olmayacağını açıklayan Başbakan Erdoğan arasında yaşanan anlaşmazlık ise vatandaşları paniğe ve kararsızlığa sevk etmişti.

Yaklaşık bir aydır ise hiçbir ses çıkmıyor. Son olarak dünyanın önde gelen bilim adamlarının, sağlık örgütlerinin yaptıkları açıklamalar ise yeni bir tartışma yarattı. Domuz gribine her yıl milyonlarca insanın yakalandığı, mevsimsel gripten çok bir farklı olmadığı, hatta virüsün etkisinin de mevsimsel gripten daha düşük olduğunu ve hastalığın gereğinden fazla abartıldığını belirttiler. Yani ortada henüz somut bir veri yok iken, gereksiz yere çok aşırı önlemler alındı. Yersiz yapılan panik yüzünden uzun süre okullarda eğitime ara verildi. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlama törenleri hemen hemen tüm okullarda iptal edildi.

Milyonlarca dolara ısmarlanan aşılar elde kaldı, yarısından çoğu da bozuk çıktı. Şimdi tüm ülkeler ellerinde kalan aşıları geri iade etmek ya da satmak istemektedir. Uzmanların verdiği bilgiye göre, aşıların İhale Kanununa aykırı şekilde, bizzat bakanın emriyle ithal edildiği ve hangi usulle, hangi şartlarda ihale edildiği bilinmemektedir. Bakan Akdağ, 43 milyon doz aşı alınacağını ve yaklaşık 220 milyon Euro ödeme yapılacağını açıklamıştı. Ancak kamuoyu kaç doz aşı alındığını ve ne kadar para ödendiğini bilmemektedir.

Yine kafaları karıştıran bir başka soru da “aşının önemli olduğu ve mutlaka alınması gerektiği ve Bilim kurulu tarafından tavsiye edildiği” Sayın Akdağ tarafından açıklanmıştı. Fakat uzmanların verdiği bilgiye göre, Bilim Kurulu tarafından aşı konusunda yazılı bir talepte bulunulmadığı vurgulanmaktadır. Domuz gibi konusunda tek karlı çıkan ve kazanan taraf ilaç firmaları olmuştur. Türkiye ise kaybetmiştir.

SORU 1- Önce havaalanlarına milyonlarca dolarlık kameralar alındı, daha sonra domuz gribi ilacı ve ardından da milyonlarca dolarlık domuz gribi aşısı satın alındı. Domuz gribi konusunda ortada hiçbir somut veri yok iken bu kadar aşırı tedbirin maliyeti ne olmuştur?

SORU 2- Türkiye’de domuz gribine ilişkin tedbirler ne zaman alınmaya başlandı? Bu tedbirler sırasıyla nelerdir?

SORU 3- Başbakan Erdoğan, Sağlık Bakanı olarak aşı olunması konusunda yaptığınız açıklamaların aksine kesinlikle aşı olmayacağını açıklamıştı. Sayın Erdoğan Dünya Sağlık Örgütü’nün “domuz gribinin ve tedbirlerinin abartıldığı” yönündeki uyarılarını önceden biliyor muydu? Başbakan Erdoğan’ın sürekli basına “bu konuyu abartmayın” yönünde telkinlerde bulunmasının sebebi konunun perde arkasını bilmesinden mi kaynaklanıyor?

SORU 4- Domuz gribi sebebiyle bugüne kadar hayatını kaybedenlerin sayısı kaçtır?

SORU 5- Türkiye domuz gribi aşısı için hangi firmalarla anlaşmıştır? Yapılan anlaşmanın içeriği nedir? Alınmayan aşılar için bir tazminat ödenecek midir?

SORU 6- Kaç doz aşı alınmıştır? Bunun için ne kadar para ödendi?

SORU 7- İngiltere’den alınan domuz gribi aşısının bozuk çıktığı doğru mudur? Bu aşılar iade edilmiş midir? Parası geri alınmış mıdır?

SORU 8- Domuz gribi aşısı yapılan vatandaşlar yan etkileri konusunda uyarılmış mıdır? Aşı yapıların takibi yapılmış mıdır?

SORU 9- “Aşılama olmaz ise çok fazla insanın hayatını kaybedeceği, hastanelerin hastalarla dolup taşacağı” belirtildi. Ancak uzmanlar ocak ayı itibariyle böyle bir patlamanın olmadığını vatandaşların gereksiz yere paniğe sevk edildiğini söylemekte. Bu konuda “bir bardak suda fırtına koparmanın” Türkiye’ye ne kadara mal olduğunu farkında mısınız?

SORU 10- Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı okullarda domuz gribi tatili yüzünden kutlanamadı. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

SORU 11- Milli Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere, kamu kurum ve kuruluşlarında yapılan dezenfeksiyon çalışmaları için ne kadar para harcandı?

CEVAPLAR:

Bakanlığım, pandemi ile ilgili olarak toplumda duyarlılık olması ve alınan tedbirlere uyumun yüksek olması için çalışmalar yürütmüştür. Bu hususun toplumda panik ve kararsızlık yaratılması olarak ifade edilmesi doğru değildir. Bakanlığımın okullarda ve kamu kurum ve kuruluşlarında dezenfeksiyon yapılmasına dair bir uygulaması veya tavsiyesi söz konusu olmamıştır. Sayın Başbakanımız hastalık için tanımlanan risk gruplarında olmadığından dolayı aşı olmayacağını beyan etmiştir.

Hastalıkla ilgili olarak alınan tedbirler, 2006 yılında yayınlanan Pandemik İnfluenza Ulusal Faaliyet Planı’na göre uygulanmış ve tedbirler, mümkün olan en erken şekilde ve eldeki en güncel verilere göre alınmıştır. Aşağıda da açıklandığı gibi Bakanlığımın 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlama törenlerinin iptal edilmesine yönelik bir kararı, uygulaması veya tavsiyesi olmamıştır.

Aşı alımları Kamu İhale Kanunu çerçevesinde yapılmıştır. Bakanlığımız tarafından; 3 üreticiden toplam 43 milyon doza kadar pandemik A (H1N1) gribi aşısı temini için ön bağlantı yapılmıştır. Bu ön bağlantı çerçevesinde ülkemize toplam 11 milyon doz aşı getirilmiştir. Kullanılmayan 5 milyon doz aşı ihtiyaç duyulan diğer aşı ve ilaçlarla değiştirilmiştir. **Sonuç itibariyle 3 milyonu kullanılan, 3 milyonu ise stoklanan 6 milyon aşı için ödeme yapılmıştır.** Stoklanan aşılar, yeni bir virüsle pandemi gündeme geldiğinde cüzi bir bedelle yeni aşıyla değiştirilebilecektir. Bu durum bir salgın durumunda gerekli aşıya ülkemizin öncelikli olarak ulaşmasını sağlayacaktır. Dolayısıyla elde kalan aşı bulunmamaktadır. Pandemi aşısı bedeli olarak toplam 32.2 milyon Avro ödeme yapılmıştır. Aşıların bozuk çıktığı iddiası doğru değildir.

Pandemi bilim kurulu’nun bütün üyeleri, pandemi ile mücadelede aşının en değerli araç olduğu konusunda hemfikir olmuşlardır. Birçok ülkeden daha önce aşıya ulaşan ülkemiz, vatandaşlarımıza aşılama imkanını sunmuş olup, Türkiye’nin kaybetmiş olduğu ifadesi gerçekte bağdaşmamaktadır.

CEVAP 1- Hastalığın ülkemize sirayet etmesini geciktirmek amacıyla çeşitli tedbirler alınmış, bu kapsamda uluslar arası havaalanı girişlerine termal kameralar yerleştirilmiş olup bu uygulamanın maliyetinin milyonlarca dolar olduğu iddiası doğru değildir. Bakanlığımca aşı dışında, ilaç, personel koruyucu kit, maske alımları yapılmış, halkı ve sağlık çalışanlarını bilgilendirmek için tanıtım faaliyetleri yürütülmüştür. Bugüne kadar aşı alımları için yaklaşık 32.2 milyon Avro, tüm çalışmalar için yaklaşık 137 milyon TL harcama yapılmıştır. Ayrıca pandeminin en yoğun olduğu dönemlerde 1.2 milyondan fazla vatandaşımız grip nedeniyle hastaneye başvurmuş, 20 binin üzerinde vatandaşımız yatarak tedavi görmüş, yaklaşık 2500’ü de yoğun bakım tedavisine ihtiyaç duymuştur.

CEVAP 2- Beklenen grip pandemisine yönelik olarak hazırlanan "Pandemik İnfluenza Ulusal Faaliyet Planı" çerçevesinde, Bakanlığımca tüm hazırlıklar yapılmıştır. Bu kapsamda ulusal laboratuvar altyapıları kurulmuş, 2004 yılından itibaren ülkemizde grip vakalarının analizine başlanmıştır. Aynı plan doğrultusunda pandemi için gerekli ilaç, personel koruyucu malzeme stoklanmıştır. Hastalık ve korunma yolları hakkında eğitim materyalleri hazırlanmış ve tüm iletişim kaynakları kullanılarak vatandaşlarımızda farkındalık oluşturulmaya çalışılmıştır. Okullarda yoğun bilgilendirme yapılmıştır. Aşı hastalığın yayılmasını önlemede en önemli tedbirdir. Aşı tedariki için üretici firmalarla bağlantı kurulmuş ve aşı temin edilerek vatandaşlarımızın kullanımına sunulmuştur. Hastanelerimizin yoğun bakım kapasiteleri pandemiye cevap verecek şekilde geliştirilmiş, grip poliklinikleri açılmıştır.

CEVAP 3- Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandeminin başladığı ilan edilerek tüm ülkeler tedbir almaya davet edilmiştir. Bakanlığım, panik oluşturmada şeffaf bir şekilde hastalığın muhtemel etkileri konusunda aileleri ve toplumu özenle bilgilendirmiştir. Konuyla ilgili bilim adamları kamuoyu önünde hastalıkla ilgili birçok hususu tartışmış ve tamamına yakını, risk grupları için aşığı önermiştir.

CEVAP 4- Pandemik gripten dolayı hayatını kaybeden - laboratuvar teyitli-vatandaşlarımızın sayısı 656'dır. Ancak Pandemi Yürütme Kurulunca yapılan projeksiyona göre tahmini ölüm sayısı yaklaşık 1.200 olarak hesaplanmaktadır.

CEVAPLAR 5 ve 6- Sonuç itibarıyla 3 milyonu kullanılan, 3 milyonu ise stoklanan 6 milyon aşı alınmıştır. Pandemi aşısı bedeli olarak toplam 32.2 milyon Avro ödeme yapılmıştır.

CEVAP 7- Bakanlığımca İngiltere'den pandemik grip aşısı alınmamıştır. Yapılan incelemelerde uygunsuz olduğu tespit edilen aşılardan kabulü yapılmadığından herhangi bir ödeme de yapılmamaktadır.

CEVAP 8- Bakanlığım, aşının muhtemel yan etkileri konusunda aileleri ve toplumu özenle bilgilendirmiştir. Aşılamaya çalışmalarının başlangıcından itibaren aşılardan istenmeyen etkileri bir takip sistemiyle izlenmiş ve ortaya çıkan tüm istenmeyen etkiler kayıt altına alınmıştır. Ülkemizde pandemik grip aşısına bağlı olarak ciddi bir yan etki görülmemiştir.

CEVAP 9- Pandeminin doğuracağı etkiler konusunda modellemeler yapılmakta ve hazırlıklar buna göre şekillenmektedir. Gelişmiş ülkelerin tamamında bu modellemeler yapılarak senaryolar oluşturulmaktadır. Risk yönetiminin gereği olan bu çalışmalarda hastalığa ilişkin atak hızları, hastaneye yatış hızları ve ölüm hızları gibi birçok kriter kullanılmaktadır. Bilim adamlarınca, bilimsel metotlar kullanılarak tahminler yapılmaktadır. Aşı yaptırılmaması durumunda görülmesi muhtemel senaryolar, şahsi görüşüm olmayıp Pandemi İzleme Bilim Kurulumuzun bu modellemeleri kullanarak oluşturduğu tahminler doğrultusunda açıklanmıştır. Bu senaryolara göre pandeminin doğuracağı olumsuz sonuçlar için gerekli tedbirler alınmıştır.

CEVAP 10- Bakanlığımın okullarda 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlamalarının iptal edilmesi veya kutlamalara öğrencilerin katılmaması yönünde bir kararı bulunmamaktadır. Anılan tarihte pandemik gribin bazı yerleşim yerlerinde yoğun olması sebebiyle il ve ilçe hıfzıssıhha kurullarınca, yerel olarak, okullarda eğitime ara verilmesi kararları alınmıştır. Ülke genelinde bu yönde bir karar ve uygulama söz konusu olmamıştır.

CEVAP 11- Pandemik gripte okullarda alınacak önlemlerle ilgili rehberler, Bilim Kurulumuz tarafından oluşturulmuş ve ilgili kurumlara gönderilmiştir. Bulaşmanın önlenmesine yardımcı olacak uygulamalar; rutin temizlik faaliyetlerinin sıklaştırılarak sürdürülmesi ve sık kullanılan yüzeylerin temizlenmesidir. Virüsün bulaşmasını önlemek için özel bir dezenfeksiyon uygulaması gerekli olmayıp, günlük kullanılan temizlik malzemeleri

bu amaç için yeterlidir. Okulların dezenfekte edilmesi ile ilgili olarak Bakanlığımızın bir önerisi bulunmadığı için Bakanlığım tarafından malzeme temini ve harcama söz konusu değildir.

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.